Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 76. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го КВІТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 24, 1982 No. 76. VOL. LXXXIX.

СУМА ДОПОМОГИ УНС УКРАЇНЦЯМ У ПОЛЬЩІ ПЕРЕЙШЛА 22,000 ДОЛ.

АКЦІЯ ДОПОМОГИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Загальна сума, якою Український Народний Союз включився в акцію допомоги українцям у Польщі, що її започаткувала і веде ієрархія Украімської Католицької Церкви в ЗСА, з днем 16-го квітня 1982 року виносила 22,705.20 дол. і можна передбачати, що впливи на ту ціль вкоротці заокругляться загальною сумою 25,000 долярів, — інформує головний касир УНС Уляна Дячук.

На цю суму склались 10,000 долярів, що їх пожертвував УНС зі свого Фонду Наглої Потреби, призначеного „виключно на рятунок життя і волі українців", та 12,705,20 дол., що їх одержано в Головній Канцелярії УНС з пожертв членів УНС та їх відділів і окружних комітетів. У ці суми не є включені ті пожертви, що їх члени УНС та їх відділи, йдучи за закликом Головного Екзекутивного Комітету. УНС, склали у своїх парафіях, чи переслали безпосередньо до Архиєпископської канцелярії у Філядельфії.

Як відомо і як у „Свободі" інформовано, Владики УКЦ в ЗСА в січні ц.р. проголосили заклик у справі цієї допомоги для українців у Польщі, які в загальній ситуації в тій країні опинилися під загрозою голодної смерти. Головний Екзекутивний Комітет УНС, мавши до розпорядження згаданий вже Фонд Наглої Потреби, закумульований із звороту дивідендових чеків від членів УНС, негайно включився в цю рятунову акцію для українців у Польщі пожертвою 10,000 дол. із згаданого Фонду та закликом до членів УНС, щоб вони активно та щедрими пожертвами піддержали цю акцію, складаючи свої пожертви у своїх парафіях, висилаючи їх безпосередньо до Архиєпископської канцелярії у Філядельфії, або за посередництвом Головної Канцелярії УНС. Згадати б, що головні екзекутивні урядовці та працівники Головної Канцелярії УНС і в-ва „Свобода" відгукнулись на цей заклик власними пожертвами на суму біля 1,000 долярів.

Із пожертвуваної та зібраної по день 16-го квітня суми 22,705.20 дол., переслано чеками до Митрополичої канцелярії у Філядельфії суму 10,521.10 дол., а суму 8,388.00 дол. виплачено — згідно з інструкцією з Митрополичої канцелярії — за 309 харчових пакунків для українців у Польщі, одержавши на це відповідні посвідчення. Пакунки вислано на адреси приблизно 90 священиків і Сестер Служебниць та Василіянок. Згідно з інформаціями з Митрополичої канцелярії у Філядельфії, у відповідь на цю загальну допомогову акцію вже одержано від українців у Польщі багато зворушливих відгомонів.

П.Тарнавський перевибраний головою Філядельфійської Округи

Філядельфія, Па. (В.Яців) — Тут , у власному домі, в неділю, 4-го квітня, відбулися річні Загальні збори Філядельфійської Округи УНС у присутності 51 представника відділів Округи.

Збори відкрив голова Округи Петро Тарнавський, який привітав чисельно зібраних членів. Молитвою „Отче Наш" почато наради. На внесок Якима Козла одноголосно вибрано Степана Гавриша на предсідника Загальних зборів, мгра Володимира Яціва — на секретаря.

П. Тарнавський

Старший обласний організатор С.Гавриш подякував за вибір та попросив проф. д-ра Богдана Гнатюка, головного контролера УНС, і радного Івана Одежинського до президіяльного стола. Вибрано Номінаційну комісію в такому складі: інж. Іван Скіра, голова; Іван Книгницький і Василь Євтушенко — члени. Протокол з останніх Загальних зборів Контрольною комісією прийнято на внесок інж. М. Нича одноголосно.

Звіти з діяльности Управи Окружного Комітету подали голова П. Тарнавський, секретар мгр В. Колінко, скарбник Іван Данківський і голова Контрольної комісії мгр Іван Скочиляс.

Голова у своєму звіті поінформував, що Управа старалася вив'язатись із своїх завдань, доказом чого є виконання більше як на сто відсотків квоти приєднання нових членів до УНС. Також дуже важливим чинником в житті Філядельфійської Округи був „Союзовий День", який приніс не тільки Окрузі, але також і нашому Батькові Союзові моральні і матеріяльні користі, за що голова подякував членам Управи та всім союзовцям, які своєю працею причинилися до успішного відбуття згаданої імпрези. Голова інформував також, що Управа мала трудноші з утриманням власного дому, однак при допомозі відданих членів Управи вдалося побороти ці трудноші, задержуючи потрібний Окрузі дім. Переведено ремонт дому, з якого користають і відділи УНС і суспільно-громадські та культурні організації.

Секретар у звіті сказав, що виконував всю працю, яка належала до нього.

Скарбник подав фінансове звідомлення за 1981 рік і розповів про його працю нагляду над домом, що є власністю Округи. Збірка, переведена по відділах в Окрузі на допомогу українцям у Польщі, продовжується. Насьогодні зібрано понад 1,000 долярів.

Голова Контрольної комісії ствердив, що Управа вив'язалась добре зі свого завдання, не зважаючи на фінансові труднощі у зв'язку з непередбаченими видатками, і запропонував уділення абсолюторії з признанням, що прийнято одноголосно.

Предсідник зборів інформував членів, що завдяки співпраці всіх 40 відділів Філядельфійська Округа знову здобула першенство в організуванню членства в 1981 році, за що їм належиться велика подяка. Також як голова Комітету для підготовки і переведення Союзового Дня у Філядельфії, С. Гавриш подякував всім членам за їх вклад праці в союзову імпрезу, яка була найуспішнішою імпрезою в мину-

(Продовження на ст. 3)

ЗВІДОМЛЕННЯ

З АКЦІЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ В ПОЛЬЩІ

Українці у Польщі — наші брати й сестри, живуть тепер у несприятливих економічних обставинах. Вони дуже потребують допомоги. Тому Владики Української Католицької Церкви у ЗСА проголосили в січні цього року збірку фондів на допомогу потребуючим у Польщі нашим рідним по народності братам і сестрам. На цю шляхетну ціль живо відгукнулися наші братські союзи, наші вірні й поодинокі товариства. До дня 31-го березня 1982 року до Митрополичого Ординаріяту вплинуло: Український Народний Союз — 10,000 дол.; відділи УНСоюзу — 8,909 дол.; Союз Українців Католиків „Провидіння" — 4,000 дол.; відділи СУК Провидіння 6,336.38 дол.; Український Братський Союз — 2,500 дол.; Епархія Стемфорд, Владика Василь — 5,000 дол.; збірка у церквах Архиепархії — 29,656.26 дол.; Ліга Українців Католиків у Майнерсвіллі, парох о. І.Стевенський — 1,000 дол.; Кредитова кооператива „Самопоміч" у Ню Йорку — 1,000 дол.; поодинокі особи переслали до канцелярії Ординаріяту 3,635 дол. Всі вони отримали листи з подякою. Збірка фондів продовжується, бо потреба допомоги дуже потрібна.

Спершу вислано 309 пакунків на адреси священиків, сестер та деяких поодиноких осіб з дорученням розділити товари найбільш потребуючим. Ми отримали листи з подякою. Але висилка пакунків була дуже коштовна, тому нам вдалося наладнати доставу харчів і товарів домашнього вжитку почерез католицьку установу „Харітас" у Відні. Парох церкви св. Варвари у Відні великодушно погодився нам у тому допомогти. Перший транспорт товарів (40,000 фунтів) від'їхав тягаровими автами до Польщі 5-го квітня 1982 року. Ґенеральні вікарії нашої Церкви мають перебрати ці товари й при допомозі душпастирських станиць, — а вони є у Польщі у 73-ох місцевостях, — розділити ці товари, приділюючи найбільш потребуючим. Негайно після одержання відомости з місця про отримання закупимо наступні транспорти найбільш потрібних речей і товарів.

До Митрополичої канцелярії прийшли листи з Польщі, якими потверджено відбір пересланих пакунків. Нам пишуть (подаємо вибрані речення): „Прошу зложити всім благородним жертводавцям дуже сердечну подяку від наших вірних. Одержані пачки роздав я найбільш потребуючим. Це саме зроблять Отці, які одержали пачки".

Інший лист: „Приходять вони (пачки) так несподівано, тим більше, що ніхто про них не говорив. Ми є ними дуже мило заскочені. Крім того чисто людського пережиття, вони для нас є великою поміччю в теперішніх обставинах... ті пачки будуть направду великою і неоціненною поміччю. Ті пачки, крім чисто матеріяльної допомоги, мають також значення моральне. Римо-Католицька Церква отримує безперервно харчову допомогу із Заходу. І ця допомога є направду велика... справа в тому, що і ми маємо когось, хто пам'ятає про нас... Наші люди по тій пересилці стали трохи іншими .... деякі пишаються тим, що також про нас пам'ятають і прислали нам поміч"...

Пише нам хворий 73-літній священик, який з причини тяжкої хвороби залишив парафію і одержує допомогу — на наші гроші 10 долярів місячно: „Коли був на станиці (душпастирство), то було кусок городу, а найважніше, що господарі не позволили голодувати. Тепер не маю нікого, хіба милосердя Бога, що надхне жертвенне серце,і воно відозветься у формі якоїсь помочі". 73-літній священик-інвалід без людей і їхньої помочі зданий на невеличку допомогу.

Ці перші посилки допомоги — хоч матеріяльно не великі, але вони незвичайно морально підбадьорюють рідних нам по крові братів і сестер наших. Це духово єднає нас з нашим народом. Це сповнювання Божеської заповіді любови ближнього.

Пам'ятаймо слова Спасителя, записані у Євангелії від Матея (25, 35 і наступні) „Бо я голодував, і ви дали мені їсти; мав спрагу, і ви мене напоїли... Істино кажу вам: усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших, — ви мені зробили".

КАНЦЕЛЯРІЯ МИТРОПОЛІЇ
УКЦеркви у ЗСА

Спад американської економіки триває далі

Вашінґтон. Всупереч усім попереднім передбачуванням, що економіка ЗСА з ранньою весною цього року вступить в період пожвавленого підйому, застій триває далі, як показують статистичні дані за останній час.

Господарські показники за перший квартал цього року виявили, що спад економічної активности за той час осягнув 3,9 відсотка у річному відношенні. Інфляція за той самий час спала до 5,6 відсотка в річному відношенні, після того як останній квартал минулого року ще виказав 8,6 відсотка інфляції. В лютому, в останньому місяці, за який є остаточні дані індексу споживчих цін, зріст цін осягнув тільки 3 відсотки в річному відношенні, а це значить був нижчий, як в усіх попередніх місяцях. Закупування споживачами зросло на 4 відсотки, на чому відбилося, очевидно обниження податку в жовтні минулого року.

Одначе дальше триваючий застій та спад інфляції ще не відбилися поважніше на відсотковій стопі. Висока відсоткова стопа й надалі є одною з головних перепон у виході економіки із сучасного господарського стану. На високу відсоткову стопу впливає цілий ряд діючих факторів, а між ними загальне непевне становище, неясна бюджетова ситуація у зв'язку з величезними розходженнями між Президентом та його Урядом з одного боку, а з другого — значною частиною Конгресу.

У прогнозуванні на близьке майбутнє економісти вказують на зменшення запасів у магазинах, як на найбільш надійний чинник, який може приспішити вже недалеке господарське пожвавлення. Одначе не всі економісти є тієї думки, бо секретар торгівлі Малколм Болдридж заявив: „Сьогоднішній звіт виявляє, що ми ще й далі є в міцних обіймах застою". Предсідник Ради економічних дорадників Президента Мирр Вайденбавм висловився, що „економіка ще й далі лишається на попередньому і тому обниження відсоткової стопи є одиноким і найважливішим співчинником в цьому моменті для започаткування поправи".

ВИСЛОВЛЮЮТЬ ПІДТРИМКУ РЕЖИМОВІ В. ЯРУЗЕЛЬСКОГО

Варшава, Польща. — Амбасадор Советського Союзу до Польської Народної Республіки Боріс Арістов заявив кореспондентам у Варшаві, що уряд Советського Союзу одобряє, підтримує і буде підтримувати в майбутньому заходи уряду прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского, метою якого є не тільки зберегти лад в країні, але також привернути стабільність в господарському житті за допомогою СССР й інших соціялістичних країн. Кореспонденти і політичні спостерігачі звертають увагу, що советський амбасадор ні словом не згадував про економічну допомогу Заходу для Польщі, чи хоч би харитативну діяльність таких великих установ як КЕР, які витрачають на допомогу мільйони долярів.

З вдячности за таку заяву признання советського амбасадора, речники польського уряду, між ними також заступники Ярузельского один за одним запевняли Москву про „непорушність польсько-советської дружби", 37-річницю якої вони відзначили на спеціяльному святочному засіданні. Сам прем'єр, перший секретар Польської Об'єднанної Робітничої (комуністичної) партії, міністер оборони, голова Військової ради національного спасіння і проче, пригадував присутнім про зобов'язання Польщі до Варшавського Пакту, Советського Союсу і сусідніх держав „соціялістичної співдружности", які, на його думку, „у тяжких хвилинах політичного і господарського життя прийшли з конкретною допомогою для польського народу". Деякі військові старшини, виступаючи на цьому святочному засіданні, заявили, що „поляки повинні доклад ніше і глибше вивчити марк сизм, щоб могти ефективно протиставитись буржуазній ідеології".

Тим часом уряд Ярузельского має неабиякий клопіт з підпільними радіостанціями „Солідарности", які передають свої передачі у Варшаві і заповідають, що радіомовлення буде поширене також на інші міста, зокрема на Ґданьск і Краків. Притихли також поголоски про ліквідацію вільної профспілки „Солідарність", але натомість газета „Жиці Варшави" опублікувала листа Войцеха Гілевского, активіста „Солідарности", який опрокидує урядові закиди проти профспілки. Західні дипломати і спос терігачі кажуть, що це перший лист такого роду надрукований в урядовій пресі після проголошення воєнного стану в Польщі.

Москва атакує канцлера Шмідта

Москва. — Офіційне советське інформаційне аґентство ТАСС в брутальний спосіб накинулося на канцлера Західньої Німеччини, Гельмута Шмідта, за його виступ на Конґресі Соціялдемократичної партії Західньої Німеччини в Мюнхені.

Висловлюючи офіційну точку зору, ТАСС назвав промову Шмідта „примітивною і непристойною" за її з'ясування оборонних потреб Західньої Німеччини та Західньої Европи та за виразне з'ясування советської збройної загрози для Европи і світу. ТАСС закинув Шмідтові, що він зайняв таку саму поставу, як займають президент Роналд Реґен і секретар оборони Каспар Вайнберґер.

Москва особливо незадоволена тим, що канцлер Шмідт у своєму виступі в Мюнхені назвав неймовірно розбудовану збройну систему СССР непотрібною, бо світ прагне миру, а Москва розбудовує свою аґресивну збройну силу коштом добробуту й здоров'я мільйонів свого населення, а в першу чергу робітників, які змушені працювати непосильно й давати постійно зростаючі норми продукції. Канцлер Шмідт виявив у своєму виступі, що в існуючих умовах советська збройна сила має тільки одну ціль: аґресію на різні країни та вимушування уступок від різних держав під загрозою советської потуги. Шмідт звернув увагу учасникам конґресу в Мюнхені, що слабість і безборонність завжди тільки заохочували аґресора до нападу на намічені жертви, отже коли Західня Німеччина й вільний світ хочуть миру, мусять бути міцними й готовими до оборони, бо це єдиний справжній і тривалий засіб зберегти мир.

У світі

УРЯД ІЗРАЇЛЯ остаточно і дефінітивно рішив евакувати повністю і без будь-яких застережень решту Синайського півострова та передати його Єгиптові. Засідання ізраїльського уряду виявило абсолютну однозгідність у тому рішенні всіх членів кабітету та всіх груп, які входять у склад урядової коаліції прем'єра Менахема Беґіна. Речники ізраїльського уряду заявили, що вияснення й запевнення президента Єгипту Гості Мубарака вповні їх вдовольняють. Згідно з тими запевненнями, договір в Кемп Дайвиді залишається і надалі базою єгипетської політики у обширі Близького та Середнього Сходу. При тій нагоді Уряд ЗСА зі свого боку додав деякі додаткові зобов'язання, які зміцнюють безпеку Ізраїля. Уряд Ізраїля видав спеціяльний комунікат з подякою президентові Роналдові Реґенові за зміст листа, що його доручив від Президента заступник державного секретаря Волтер Стоссел. Наслідком такого розвитку подій єдиними спірними залишилися ще питання незначних ректифікацій кордонної лінії в 15 різних пунктах. Всі ті пункти з вийнятком декількох містяться в пустинних просторах і через те вага їхня не велика. До важливіших належить відтинок морського побережжя Таба на південь від Айляту, де ізраїльські будівельні підприємці закінчують будувати великого відпочинкового осередку, й через те уряд Ізраїля пропонує за цей шматок землі інший еквівалент.

В ЧЕТВЕР прибув до Вашінґтону міністер закордонних справ Великобританії Франсіс Пим з новим компромісовим проєктом полагоди арґентинсько-англійського конфлікту в справі Фальклянських островів. Новий британський проєкт передбачує передачу на короткий час повної суверенности над Фальклянськими островами назад в англійські руки, евакуацію островів арґентинськими збройними силами, а тоді — переговори в справі тривалої суверенности та про дальшу долю британських мешканців островів.

ОСТАННІ ТЕРОРИСТИЧНІ ВИСТУПИ баскських сепаратистичних угрупувань викликали велике невдоволення серед еспанського суспільства. Терористи хотять протиставитися тому, і з їхньої ініціятиви різні елементи розпочали заходи для зустрічі й започаткування діялогу між терористичними групами та еспанським урядом. Заступник прем'єра еспанського уряду Родольфо Мартін Вілля відповів у пресовому інтерв'ю, що уряд в ніякому разі на такі зустрічі й такий діялог не піде.

ПРАВІ ПЕРЕБРАЛИ КЕРІВНИЦТВО У САЛЬВАДОРСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Сан Сальвадор. Ель Сальвадор. — Пленум новообраного конституційного парляменту республіки Ель Сальвадор обрав президію парляменту, керівне тіло, яке, крім формального ведення всіх справ парляменту, матиме ще й особливі прероґативи у зв'язку з тим, що парлямент має ухвалити нову конституцію.

Як було до передбачення, коаліція правих угрупувань завдяки своїй значній більшости обсадила своїми людьми усі керівні пости в президії парляменту, починаючи від його президента. Спроби християнсько-демократичної партії теперішнього президента та голови привладної хунти Хозе Наполеона Дуарте створити власну коаліцію не увінчалися успіхом. Християнсько-демократична партія має найбільше мандатів в парляменті й здобула найбільше голосів у виборах, але не здобула потрібної для перебрання проводу парляменту більшости мандатів.

Президентом парляменту обрано лідера головної правої групи, якою є Націоналістичне республіканське об'єднання, Роберта д'Обуіссона. Міцний правий бльок таким чином здобув підстави для дальших успіхів, з яких найголовнішим буде ухвалення такого тексту конституції, який він запропонує. Уряди ЗСА та інших демократичних країн робили заходи, щоб не виеліміновувати центристської християнсько-демократичної партії з майбутньої владної системи та таким чином забезпечити відповідні впливи для середньої верстви та добитися переведення в життя аґрарної реформи, яку християнсько-демократична партія вже частково з успіхом перевела. Християнсько-демократична партія має всі підстави вимагати для себе відповідного місця у владній системі, бо здобула більше голосів, як усі інші угрупування, бо обрано 24 депутатів на всіх 60 у парляменті.

Після вибору президента й проводу парляменту на чергу приходить вибір президента країни. З огляду на те, що права коаліція, яка має більшість, категорично відкинула кандидатуру теперішнього президента Дуарте, християнсько-демократична партія висунула кандидатуру іншого свого лідера, Альваро Маґаня. Дотеперішні переговори з правими групами вказують, що вони в засаді згідні на ту кандидатуру. В цей спосіб був би збережений загально - національний фронт, що в наслідку довело б до створення кабінету міністрів національної єдности.

Маґаня є ставлеником військових кіл, але проти нього є частина правого бльоку, яка вважає його надто яскравим прихильником суспільних реформ, а зокрема аґрарної реформи. Тому закулісові дебати в справі вибору президента Ель Сальвадору тривають далі.

В Америці

В МІСЦЕВОСТІ АНАГАЙМ в Каліфорнії, велика пожежа, яка швидко поширювалася при допомозі сильного вітру, знищила принаймні 50 приватних будинків. Понад 1,500 осіб опинились без даху над головою, а матеріяльні шкоди обраховують на біля 60 мільйонів долярів. Як заявив речник міських властей, вогонь розпочався о годині 5-ій вранці, як електричний провід впав на суху пальму. Пальма загорілась і вітер поніс вогонь на дах найближчої хати. Так почалася ланцюгова реакція пожежі, яка загрожувала також комплексам будинків і влаштуванням так званого Дисніленду, що знаходиться тільки півтора милі від Анагайму, але завдяки тому, що вітер дув в протилежну сторону це місце розваг і відпочинку відоме в цілій Америці, було збережене. Пожежу гасили пожежники з кількох місцевостей, але врятували мало з огляду на вітер і суху погоду. Крім того вогонь спричинив декілька вибухів природного газу у проводах домів і створював небезпеку для мешканців і рятівників.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ВІДМОВУ МОСКВИ, яка домагається пересунення зустрічі Брежнєва з Реґеном на осінь цього року, Президент ЗСА, виступаючи на короткій пресовій конференції в городі Білого Дому, поновно запрошував генерального секретаря ЦК КПСС і голову Президії Верховної Ради СССР прибути до Ню Йорку в червні, або липні на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, присвяченої справам роззброєння і після сесії відбути з ним розмову. Президент підкреслив, що приїзд Брежнєва до Ню Йорку не виключає можливих дальших зустрічей американських і советських представників чи навіть другої розмови на найвищому рівні, яка може відбутися у Фінляндії чи Швайцарії, як це пропонує советська сторона.

АМБАСАДОР З'єднаних Стейтів Америки до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик наложила на Раді Безпеки вето проти пропонованої арабськими країнами пропозиції засуду Ізраїля за випадок в мечеті Омара в Єрусалимі, який став опісля причиною до заколотів та зударів арабського населення з ізраїльською пліцією і поліційними відділами та викликав сильні протести багатьох країн світу. Резолюція, яку пропонували араби, з підтримкою країн комуністичного бльоку, засуджували Ізраїль за порушення Женевської конвенції , яка реґулює поведінку збройних сил на окупованих територіях. Аллан Ґудмен, колишній американський громадянин, був спричинником цього заколоту і він тепер стане перед ізраїльським судом та відповідатиме за свій вчинок. Однак, як твердять ізраїльські джерела, його не можна зараховувати до військових частин, бо він є тільки резервістом армії. Амбасадор Кирпатрик заявила, що Уярд ЗСА засудив сам випадок, у якому, як відомо, загинуло два араби, а понад 30 були поранені у сутичці з військом, але не може голосувати за резолюцією, яка обвинувачує країну, яка також осудила цей трагічний випадок.

ПРОПОВІДНИК САН М. МУН, голова Об'єднаної Церкви, яка має тисячі своїх прихильників в З'єднаних Стейтах Америки та в інших країнах, здобув чималу перемогу у Найвищому Суді, який ствердив, що стейтові уряди не можуть вирізняти одну релігійну групу, визначати її „неспри́ємливою", чи накладати податки на церковні маєтки. П'ять суддів, які підтримали Муна заявили, що майже всі Церкви і релігійні групи користуються способом публічного збирання фондів на свою діяльність чи харитативну працю. Податковий уряд в Ню Йорку судив Муна за порушення податкової системи і приховання фондів, які він заподав, як церковне майно. Після рішення Найвищого Суду, нюйоркські судді позбавлені всяких арґументів, а оборонці Муна плянують внести прохання про уневажнення процесу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda" P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на піврому — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чому треба стати членом УНСоюзу?

Відповідаючи на поставлений в заголовку до цих міркувань запит слід найперше ствердити, що власник членської грамоти УНСоюзу дістає з нею наче офіційну довідку своєї приналежности до української нації — бути членом Українського Народного Союзу значить — бути українською людиною. З цієї основної правди виводиться логічний висновок, що не матеріяльні грошові користі є найбільшою спонукою для зголошення свого членства в УНСоюзі, а вищі моральні вартості, ті духові вартості, які нерозривно пов'язані зі свідомістю свого національного „я". „Єдність, громадянська співпраця і товариські зв'язки — ось що найперше підкреслює „Основна грамота" УНСоюзу у своїх цілях, а щойно далі, на наступній сторінці книжки „основна грамота і статут" — сказано про „фонди", про грошові користі для членств УНСоюзу.

Історія УНСоюзу — це історія насправді служби членам, Україні й українському народові. Ця служба придбала УНСоюзові горду назву „Батька-Союзу" і „Заморської твердині". На відзнаці УНСоюзу — дві сплетені руки. У 3-му параграфі „Основної грамоти й статуту" не сказано виразно, що ці сплетені руки мають символізувати. Можна інтерпретувати їх, як символ співпраці членства УНСоюзу з З'єднаних Стейтів і Канади, але, мабуть, ще вірніше, це сплетені руки визнавців подвійного патріотизму, за правильною теорією д-ра Луки Мишуги про „дві батьківщини" — Україну і Америку. Це куди вищий, куди світліший і величавіший символ, як користі зі забезпечення на життя чи нещасливий випадок.

Уже не раз і не двічі підкреслювано, що в ділянці забезпечення ніяка українська братська установа, і також Український Народний Союз, не може з успіхом конкурувати з американськими комерційними більйоновими асекураційними установами. Але які користі має українська громада з отих американських більйонових асекураційних установ? І коли українська вільна людина має за священний обов'язок думати не тільки про себе, але й про ту країну, на землі якої народилася вона сама, чи її батьки-діди, то вона мусить погодитись і на дещо менші власні користі зі забезпеченням себе і своїх дітей в УНСоюзі, українській братській установі, але принести цим водночас такі блага українській народній справі, що їх не можна дістати від американських багатіших установ.

Ось циферні докази харитативної української діяльности УНСоюзу. Тільки за три останні роки 1978-1981 дотації УНСоюзу українським установам і організаціям становили суму 110,475.02. Список установ і організацій, які в отих трьох минулих роках отримали грошові допомоги від УНСоюзу, виказує 82 установи й організації. Це найтісніший зв'язок з усім зорганізованим українським суспільством не тільки в Америці, а в усьому вільному світі. До того виказу виплачених сум і списка установ і організацій не входять ще такі видатки з давнішого часу, як велетенська сума, яку виплачено на фінансування ціною понад 300,000 долярів двох томів англомовної Енциклопедії Українознавства під фірмою Торонтонського університету та останній видаток у висоті понад 20,000 дол. для потребуючих, — інколи буквально голодуючих — українців у Польщі. Не було харитативної акції українців у ЗСА, де не було б вепреді Українського Народного Союзу. І тому Український Народний Союз здобув собі найперше місце в цілій українській громаді в ЗСА і тому справедливо і правильно він був за ввесь час існування Українського Конґресового Комітету — аж до злощасного XIII Конґресу Українців Америки у Філядельфії у жовтні 1980 року, у проводі українського Конґресового Комітету, як організації організацій і статутового репрезентанта громади перед американськими властями.

Американські власті знають про це і знає про це ввесь той чужомовний світ, який цікавиться українською проблематикою та українським життям в сучасну пору. Ніякий історик, ніякий дослідник українського минулого і сучасного не може поминути історії УНСоюзу. Тому треба дивуватися, боліти і жаліти, що знаходяться ще одиниці, чи й гурти, які діять на шкоду Українському Народному Союзові, які своєю дією опоганюють добре ім'я цієї передової української установи. Коли в Україні не стало вільного рідного друкованого ні публічно говореного слова, коли в Україні йде процес перетворювання нації в „совєтський народ" з російською мовою і культурою, а голова ніби то незалежної компартії України веде загальні збори російською мовою, то треба зберегти і скріпити ту „заморську твердиню", якою є УНСоюз. Скріпити її — своїм членством в УНСоюзі і своєю льояльністю супроти законного демократично обраного проводу Батька Союзу.

Ярослав Гайвас

СУЦІЛЬНА РУСИФІКАЦІЯ

Офіційна політика русифікації у тоталітарній совєтській системі послідовно дійшла до стану, в якому вона всесторонньо витискає національні мови, національні культури й традиції, комплекс того, що ми називаємо національною духовістю, з усіх ділянок національного життя й заступає їх російськими мовами, культурою, духовістю, звичаями. До життєвої практики, до послідовної політики русифікації, яка за совєтської доби така давня, як і ця доба, останнім часом долучується наголошене теоретичне обґрунтування тієї політики, що ніколи не було таке яскраве та таке визиваюче, як тепер.

При тому дуже цікаве явище. В Росії є чимало дисидентів, людей, які бачать безвихіддя совєтської системи, її недоліки й злочини, але майже ніхто з тих дисидентів не бачить і не наголошує злочину русифікації інших народів. Народовбивство, мововбивство, культуровбивство, чи як тепер прийнято називати ґеноцид, лінґвоцид і тд. є зовсім поза увагою навіть найвидатніших російських противників совєтського безглуздя. А саме це є найбільшим злочином совєтської системи, яка в Росії нищить одиниці, а в так званих республіках цілі народи, їхні передові верстви й усі національні здобутки цих народів.

Колись Москва допускала „українізацію", „коренізацію" і тим подібне. Тепер це все стало анатемою, а під покришкою „інтернаціоналізму" відбувається вивищення всього російського — починаючи царями, рускими „багатирями" й батюшками, а кінчаючи сучасними подвижниками „совєтського народу" і „совєтської людини" — , які мають бути вершком русотяпства й остаточного „обрусіння". Розгул російського імперіялізму й шовінізму йде в парі зі зростом російської агресивности у світі. А обидва ці явища виростають зі совєтської мілітарної потуги, яку Москва коштом життя й здоров'я мільйонів своїх підданих розбудувала до крайніх меж. Осягнувши збросеву рівновагу з Америкою, а в деяких випадках навіть перевершивши її, Совєтський Союз намагається і назовні і внутрі максимально її скапіталізувати та витягнути з неї якнайбільші користі для Росії. На теперішньому етапі російського імперіялізму ми бачимо органічне пов'язання його наступу назовні як і тиску внутрі проти поневолених народів.

Російський імперіялізм у його сучасному совєтському етапі здобув і надіється здобувати такі успіхи, що від них у нього виникли виразні познаки „запоморочення від успіхів". Ті успіхи такі очевидно загрозливі для ближчих і дальших сусідів СССР та взагалі всіх вільних держав, що вони мусіли зродити не менш великий і всебічний спротив. Спротив цей зростає, як унутрі СССР, так і поза його кордонами. Москва пробує ламати й злагіднювати його обіцянками торговельних успіхів, рожевими ілюзіями культурного обміну, підкупом і агентурними вилазками. А внутрі СССР Москва натискає на своїх „нацменських" послушників в різних республіках і змушує їх вилазити зі шкіри, щоб задоволити її високі вимоги.

Читаючи совєтські видання, не раз стає дивно, як можна аж так зазнаватися та виставляти російське понад усім іншим. Ось декілька прикладів. У двомісячнику „Філософська думка" — підсовєтська Україна не може здобутися на науково-теоретичний місячник! — Григорій Кобко ось що виписує в статті „Інтернаціоналізація мовного життя народів СССР". Пригадуємо, що під шифром „інтернаціоналізація", „інтернаціональний" заховане звичайне русотяпство й русифікація. Кобко каже: „Визнання російської мови як засобу міжнаціонального спілкування, співробітництва, як другої рідної мови — свідчення шанобливого ставлення до неї людей різних національностей, їхньої високої оцінки великих заслуг і досконалости цієї могутньої і чудової мови. Всенародна любов до російської мови, надзвичайна її поширеність і розвиток на цьому ґрунті основного (національно-російського) типу двомовності аж ніяк не веде до „розчинення" однієї мови в іншій, до „русифікації", „денаціоналізації", тощо, як про це твердять антикомуністи, і зокрема буржуазні націоналісти".

Одначе Кобкові тих „геніяльних" вигадок замало. Він далі твердить, що русифікація не лише добровільна, але проходить з виявами великої охоти з боку поневолених і русифікованих, що нації й національні групи тікають від свого, що вони прагнуть обрусіння й намагаються стати погноєм російського народу. Прямо народи в СССР хотять повного духового й фізичного самознищення! Усупереч відомим фактам, що кожна нація й кожен нарід хоче жити, утривалюватися й рости „радянський" учений Кобко пише: „Природна асиміляція в мовній практиці соціялістичної багатонаціональної країни відбувається в процесі безпосереднього спілкування носіїв різних мов і зумовлена всім соціяльно-економічним розвитком суспільства. Характерною рисою її є те, що національні групи, які асимілюються, самі прагнуть до злиття з нацією, яка історично набула провідного значення в цьому розвитку, вони активно і творчо сприймають її мову і культуру. На думку багатьох радянських учених (ми також поділяємо їх точку зо-

(Продовження на ст. 4)

Олександер Татомир

НАЙБІЛЬШИЙ ГОЛОКОСТ

(У 50-ту річницю голодової облоги)

За тисячу років своєї бувальщини український народ переживав різні трагедії. У заранні історії постійні напади східніх орд пустошили українські землі та значно проріджували їхнє населення. Найважчим із тих нападів був монгольський під проводом хана Батія, який знищив Київ і спричинив упадок української державности. Згодом важкими були постійні налети татарських орд, що палили українські села й містечка, вбивали їхніх мешканців, грабували матеріяльний дорібок поколінь, а тисячі нашої молоді забирали в ясир. Великі жертви склав теж український нарід у боротьбі з польськими й російськими окупантами.

Та всі ті трагедії українського народу блідн ують в обличчі цієї моральної, духової, фізичної та матеріяльної руїни, що її заподіяла московсько-большевицька окупація за останніх 60 років. Вона не має паралелі в минулому.

Коли московсько-большевицький ґеноцид українців — жахливий, то голодова облога України — безприкладна не тільки в нашому минулому, але й у всесвітній історії. Були випадки, що наїзник у воєнному часі вирізував тисячні маси переможеного, часто безборонного населення, але ще ніде та ніколи не трапилося, щоб наїзник у мирному часі в найбільше жорстокий спосіб виморив голодом мільйони безборонних хліборобів, старців, жінок, дітей і немовлят — своїх громадян.

Жидівський голокост своїм розміром та методами знищення був крайньо нелюдяний, але це ділялося у воєнному часі, коли шалів дух руїни. Український голокост був вислідом холодної калькуляції у мирному часі і своїм розміром та жорстокістю перевищував усі дотеперішні морди.

Жидівський голокост під час війни знищив не більше як 6 мільйонів людей, тоді коли український за неповних два роки самим голодом виморив найменше 6-7 мільйонів українців, а під час зв'язаної з ним колективізації сільських господарств депортовано в сибірську тайгу понад 10 мільйонів українських хліборобів, що з них тільки дехто залишився у живих. Наші історики обраховують, що в українському голокості за 60 років совєтської влади втратило життя понад 30 мільйонів українців і українок, а саме: жертви трьох голодових облог, розстріляні по тюрмах, погибші в концтаборах, а вкінці вбиті в совєтській армії під час Другої світової війни в обороні зненавидженого Совєтського Союзу.

Жидівський голокост став відомий у всьому світі, у всіх його закутинах. Появилися сотні наукових праць у різних мовах, тисячі пресових звідомлень, масові радіомовлення, телевізійні покази, документальні фільми, здвигнено монументальні пам'ятники жертвам нацизму тощо. Під впливом голокосту жидівська нація перетворилась з крамарів, що з них усі посміхалися, на народ воїнів, які визначаються небувалим героїзмом. Після важкої трагедії — так зареагувала зріла патріотична жидівська нація.

А як ми реагуємо на наш найбільший у світі голокост? Що ми зробили за минулих 60 років, щоб про цей голокост довідався ввесь світ, щоб після цієї жахливої масакри ми стали краще об'єднані та більше рішучі в боротьбі з окупантом. Час усвідомити собі, що причиною всіх нещасть нашого великого народу є традиційні міжусобиці та байдужість до долі наших братів і сестер в потребі. На рідних землях ми виправдувалися, що в неволі не було змоги розвинути ширшої діяльности. Але від 30 років ми вже у вільному світі. Як багато книжок про голод в Україні ми видали в рідних мовах? Чи дві, або три джерельні праці будуть єдиною відповіддю та єдиним звинуваченням московських комуністів у голодовому голокості українського народу? Як багато статтей і листів про цю подію появиться у чужомовній пресі і т. п.

У трагічну річницю голоду впевнім окупантів, що невинно пролита кров наших земляків та страждання заголоджених врешті об'єднали нас у духовий моноліт і що відсьогодні вже жадна українська жертва не піде намарно!

Культурні нації ставлять своїм героям і мученикам величаві пам'ятники, що пригадують грядучим поколінням безмірну жертву спочилих. А де ж є пам'ятник мільйонам замучених українців, який голоситиме світові правду про найбільший злочин Москви та остерігатиме людство крізь сторіччя перед московським хижацтвом.

Було би доцільним, щоб такий пам'ятник побудовано в центрі вільного світу, от хоч би у Вашінґтоні, при масовому здвизі українців, при участі представників Уряду і Конґресу та дипломатичного корпусу, з вичерпними звітами великої англомовної преси, радіо, телевізії і т. п.

Чи СКВУ, або інша центральна організація, склала вже репрезентативний Комітет Будови Пам'ятника, який повинен би звернути-

(Продовження на ст. 4)

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

„Арчі Банкер говорить"...

Неймовірні сни сняться іноді людям, чи то на підпитку, чи тільки з малого похмілля, чи може від тієї весни, що ось, посміхнулася гейби і знов пропала, чи прямо від дум-думок, що сідають часом на сам вершечок чола й гнетуть та й тиснуть сердешні, мов нагнітки в вузькому черевикові.

Сниться мені якось оте крісло-фотель, що в ньому кожного вечора (канал 5) сидить славетний Арчі Банкер.

Хто такий — Арчі Банкер, — кожному ясно. Добре відома телевізійна фігура, що від давніх років окупує (тільки він сам) своє крісло, недоторкане місце, якого не вільно займати.

І ось, (сниться мені) якась невидима сила посадила мене на те крісло, я сиджу мов на шпильках і дожидаю халепи.

Знечев'я чую, як чалапають чиїсь капці, бачу кучеряву чуприну, закручений ніс, синяві очі, (барабанчика вже немає), в руці горнятко з вітаміною Д, і чую виразно слова:

— А ти, сестрице, не засиджуйся, не присвоюй крісла по суботах, воно моє від віків, так було, так буде, і крапка. Та коби сама, та ще й славетну компаньйонку собі взяти, окату Ʊ-Ку, що все бачить і все чує, а дві на одного — несправедливо трохи.

– А п'ятниця чим погана? Там теж вигідні кріселця. Ну, правда, не такі, як мої по суботах, але — невже це годиться сідати в чужий фотель?

— Івасю — Голубе! Та ж ми такі приятелі, христосуємося кожної п'ятниці (прости Боже гріха) на клюбових імпрезах, обсипаємо себе компліментами, обмінюємось привітами, (св. Лопушник шанує Івана Купала а ти мені жалуєш фотелю і то тільки до червня, бо в червні фотель уже твій.

— Христосування, — одна справа, і я з нього щедро користаю де тільки можу, та коли мова про фотель, то ти, голубко, фантазуєш чимало.

– Невже у мене таке подвійне підборіддя як у Арчі? Та й таксівки не маю, а він професійний водій. Та й дружина — лебідонька не цілує мене на вітання, як отого товстого Арчі.

– Тут сестрице, не дурничка звичайна, а справа сутня, гонорова, а гонор — велика річ. Армади проти тебе висилати не буду, хоч назбирав би в Ню Йорку, біля Лиса Микити не менше як не одна монархія.

– І посередника мира нам не треба, задорого буде коштувати, квитки тепер здорожіли на підземку.

– Приходь сестрице в п'ятницю до клюбу, похристосуємось гарно, тепер великодній час і всякіє прогрішенія, вольніє і невольніє, ті, що в снах, і на яві прощаються рабі Божій Іванні разом з Очкою.

І тут будильник як не вдарить, я аж схопилась з постелі, а шкода, велика шкода, бо пропали — не фотель, не армада, і навіть не гонор, як хтось думає, а оті великодні христосуван ня....

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Належне признання

Коли недавно Генрі Фонда одержав найвище признання Фільмової Академії, нагороду „Оскара" — цьому ніхто не здивувався. Та ж він — один із найбільше відомих американських фільмових акторів, і не зважаючи на поважний вік,прегарно відіграв свою ролю у фільмі п. з. „Над золотим ставком". Справді, це був доказ добре заслуженого признання і пошани цьому великому акторові, а сповнені любови слова дочки, що принимала статуетку в імені хворого батька, могли зворушити найбільш цинічного глядача. І тому для американської публіки, яка має таке специфічне почуття справедливости, не було сумніву, що саме цьому акторові, „Оскар" належався, тим більше, що його життя і гра на сцені клоняться до заходу.

А нам мов на підтвердження цього, нагадалися такі влучні слова вірша невідомого американського автора, які хочемо подати у вільному перекладі: „Коли дивишся з приємністю, що хтось виконує щось добре, скажи йому тепер, тепер, а не чекай із своїм признанням аж він буде лежати у домовині, — бо як не кричатимеш, він уже того не почує..." Цей віршик переслала нам свого часу д-р Маруся Б., пригадавши, що і в нашій спільноті належне признання слід віддавати людям за життя.

Ніде правди діти — у нас, якраз навпаки, існує інакший звичай. Найкращі, найтепліші слова признання падуть у „Яреми" та йому подібних похоронних заведеннях, де раз-у-раз приходиться прощати когось із наших заслужених громадян. Чому воно так? За життя кожному „прикріпимо латку": Один „сякий-такий", другий „сумнівних чеснот", а іншого зовсім забуваємо. Але коли — вже в домовині, тоді на прощання ллються, як ріка, палкі слова промовців про людину „непересічних прикмет", що її заслуг „ніколи не забудемо", втрата якої для громади „незаступима". Чи в цей спосіб заспокоюємо нашу нечисту совість?

Якось в останніх тижнях довелося вислухати декілька із таких спізнених приз-

(Продовження на ст. 4)

О. Гайський

РІЗДВЯНО—ВЕЛИКОДНЯ ЕЛЕГІЯ

Восени я подивляю розум американської природи: може собі жовтень бути який-хоче теплий, листя дерев таки очевидячки жовкне, а в листопаді таки прискорено обпадає на землю — щоб задля нього не померзли дерева від циклічного наступу зими.

Зате на весну я подивляю нерозум цієї самої природи. Кудись раптом пропадає її осіння передбачливість і обережність — тоді їй вистачить „показати один палець" соняшного проміння , щоб вона якстій „зі сну збудилась, в квіти трави замаїлась".

Фінал відомий: холодний північний Борей раптом злющо вусом подує, снігом сипне і морозом закріпить — тоді бувай здорова, молода довірлива весно! Обпаде - згине твій передчасний цвіт: не видасть він овочів для людини і тварини — не порадує ока красою різнобарвного квіття...

Так буває в цій географічній ширині континенту (де треба б гори перемістити з північнопівденного в західньосхідньому напрямку) майже кожного року. Так було й цього, 1982 року.

• • •

Березень сприємливий. Після довгої суворої зими, яку вважають за найхолоднішу XX сторіччя (очевидно, нонсенс: своїй попередниці, з 1929-го року, вона може по воду ходити...) — здавалося, що мороз уже досхочу вигулявся, а сніг витрусив з холяв і рукавів усі свої резерви, стало-бить, веснуватимемо.

Та недарма поляк про цей неврівноважений місяць каже: „Квєцєнь-плєцєнь, вцьонж пшеплята — трохе зіми, трохе лята"...

Під кінець першого і на початку другого тижня квітня у Клівленді, Огайо, впав 10-інчовий сніг, із морозом. Ця метрополія стейту осягнула сумаричну кількість 100.5 інча річного снігопаду (2 1/2 метра) Рекорд, який навіть столиці, „сніжного пояса", Монтреалеві, честь приніс би.

• • •

Коли автор цієї елегії в поті чола свого відкидав квітневий сніг, поштар приніс йому посилку: великодні картки від пластунів, із Ню Йорку.

— „Ю кіддінг", жартуєте? — спитав я, вказуючи на сніг і лопату.

Але „кіддінг", хоч і не навмисне, прийшов аж тоді, коли я відкрив конверту згаданої посилки: в ній я знайшов два листи — рахунки за картки, десять конверт і... ні однісінької картки. А люди цього року, як винаймлені, наслали мені побажань...

— Ну й ситуація ж — промимрив я за В. Дорошкевичом — аж в'язи болять!...

Ще три дні раніше наш брат був би гарячково зареагував на такий недогляд експедиції карток. Але, як свіжоспечений емерит, я сказав собі: „Рілекс (Моріце, не хвилюйся)! Краще пробуй дійти причини такої помилки..."

І я вирахував: наші добрі пластуни вибрали собі важке гасло своєї постави, поведінки і діяльности. Задовольнити в той сам час почвірний імператив: „Сильно, красно, обережно, бистро" — це штука, якої сам жонґлер Растеллі не втяв би (який утримував у повітрі шістдесят предметів...). А тут вже звичайні наші хлопці й дівчата...

Були напевно поважні причини на те, що експедицію роблено дещо припізнено, а в такому випадку ввесь наголос треба було класти на імператив „бистро". А від того потерпів імператив „обережно"... Два листи + 10 конверт товщиною дорівнюють одному листові + 10 конвертам — отже в чому справа?...

Я сів, виповнив чек за картки і вислав своїм добрим пластунам, навіть не згадуючи про якусь помилку. Своїм поспіхом і недоглядом вони взяли мене за серце більше, ніж були б узяли картками. І, якщо я, в намаганні замовчати інцидент, не написав їм цього року звичного епілогу такої кореспонденції, то я тут же дописую цей епілог:

— В пошані до Вас і Вашої праці! (І поспіху. І помилок)

Ваш О. Г.

Увечері тієї днини, перед вістями телевізійного русла ч. 8, на авансцену телевізора соборно під ручку ввійшли американський представник Різдва — Санта Клос і адміністратор великодніх традицій — Зайчик („Істер Банні"). Перший із них тримав у руці галузку ялинки, другий кошик писанок і крашанок.

Імплікації для мене були занадто дидактичні і спокусливі. Я відшукав пачку різдвяних карток, яку мені раніше прислали були наші пластуни, під словами побажань веселих свят Різдва дописав: „... і Великодня" — і повисилав своїм рідним і знайомим.

А „Клівленд Прес" в Обливаний Понеділок утвердив мене в правильності моєї постави: за поштового спеціяльного кур'єра („спешел делівері") великоднього кошика писанок в карикатурі згаданого щоденника був... арктичний пінгвін.

• • •

Єдине тепло промінювало від своєрідної великодньої реклями, під якою (як спонзор?) фіґурувала відома літунська фірма TRW. В калейдоскопному переліку великодніх звичаїв серед 14 народів Клівленду — задля своїх Городів національних культур відомого „ як місто одним єдиного світу" — „Клівленд Прес" із середи, 7-го квітня, під наголовком : „Писанки, бутара й седер" — про українців пише:

„...А, як нарешті прийде великодній ранок, українці обмінюються писанками — гарно декорованими яйцями, які стали всесвітнім символом Великодня. Родини приносять до церкви кошики з крашанками (вареними натвердо яйцями, з пасками (майстерно виробленим хлібом на яйцях) і з іншими етнічними виробами. Це знак набожности і благодарности — частина великоднього духа Клівленду..."

Факт, що наші писанки удостоїлися місця поруч староізраїльського седеру (який кормив ізраїльтян у час біблійного повороту з Єгипту до Обітованої Землі) — доказує, що ми зуміли належно пропхати цей продукт нашого народного мистецтва, як признаку українства, у світ міжнародної культури.

Якщо так пропхаємо у світ міжнародної науки українську науку, тоді зможемо сказати, що ми виконали наше,

(Закінчення на стор. 4)

АСИСТЕНТ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ для міжамериканських справ Томас Ендерс заперечив твердження уряду Нікараґуа та ліберальної американської преси, що Нікараґуа заперестала доставляти зброю червоним партизанам в Ель Сальвадорі. Навпаки, заявив Ендерс, „Нікараґуа доставляє партизанам Сальвадору зброю далі й то доставляє у значних кількостях". Ту свою заяву проголосив він перед підкомісією Палати Репрезентантів. На тому самому форумі він також подав інформацію, що кубинський уряд Фіделя Кастра займається транспортом і доставою на чорний ринок наркотиків. В тій справі Ендерс сказав: „Дотепер ми були склонні думати, що Куба є морально чиста і не бере участи в постачанні наркотиків". Тепер же мехіканська поліція арештувала міжнародного спекулянта наркотиками Джеймса Ґійота Ляра й при цій нагоді вийшла наверх ганебна роля Куби Фіделя Кастра в розповсюдженні наркотиків.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ при ПАРАФІЇ СВ. ВОЛОДИМИРА в ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

запрошує на

СВЯЧЕНЕ

що відбудеться

в неділю, 2-го травня 1982 року після Співаної Служби Божої в Їдальні на оселі УБСоюзу „Верховина".

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 Друга Авеню • Ню Йорк, Н. Й.

Повідомляємо наших Шановних Членів, що

П'ЯТІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Українського Музею в Ню Йорку

відбудуться

в суботу, 22-го травня 1982 р., о год. 2:30 по пол. в домі СУА-УККА, 203 Друга Авеню в Ню Йорку

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття і прийняття порядку нарад
2. Вибір Президії
3. Прочитання протоколу з попередніх Загальних Зборів і його прийняття.
4. Доповнення до звіту (друкованого) Голови Управи У.М.
5. Доповнення до звіту (друкованого) Директора У.М.
6. Дискусія над звітами
7. Звіт Контрольної Комісії.
8. Прийняття звітів
9. Звіт Номінаційної Комісії
10. Вибір вісім членів Управи
11. Різне
12. Закриття зборів

Просимо членів Українського Музею взяти участь у цих Загальних Зборах. Окремих повідомлень до членів не висилатиметься.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

У Бриджпорті розпочато збірку на публікації про голод 1933 року

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Довголітній і невтомний представник та меценат ФКУ, особисті пожертви якого на фонд українських студій в Гарвардському університеті досягають вже майже 10,000 долярів, Ярослав Гура розгортає в Бриджпорті, Конн., акцію збірки грошових датків на підтримку важливого задуму Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету: у 50-річчя штучно створеного голоду 1933 року в Україні видати бодай кілька публікацій на основі ширших наукових дослідів та при дбайливій підготовці матеріялів про це лихоліття українського народу, спричинене його окупантом.

Голод 1933 року своїм засягом, терпінням, жахіттям, наслідками, нелюдяністю та злочинністю організаторів того ґеноциду перевищує трагедію жидівського голокосту, спричинену божевіллям гітлерівських опричників. Тому є необхідним довести повніше та основніше до свідомости людства жахливу правду про те, на що спроможна у своєму імперіялізмі загребуща Москва.

Для того потрібно ширших заходів, які не обмежуються до видання однієї „пропам'ятної" книжки. В УНІГУ створено відповідний дослідний апарат, підготовляється манускрипти, і праця проходить інтенсивно. Все це, одначе, вимагає значніших грошових засобів. Ярослав Гура ті потреби не лише розуміє, але він теж конструктивно діє. Він розпочав збіркову акцію навіть дрібніших датків, бажаючи підійти до кожного, кого доймає трагедія власного народу та в кого хотіння записати для історії людства свідчення про мартирологію України. Я. Гура просить про грошову підтримку для видання наукових праць про голод України в 1930-их роках. Він звернувся вже до понад 60-ох осіб у Бриджпорті і зібрав серед них 428 долярів. Збірка продовжується.

ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу, 8-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні, тут в Українському Народному Домі при 140 Друга авеню відбудеться спільне патріярхальне свячене, що його влаштовує Українське Патріярхальне Товариство в ЗСА, Відділ в Ню Йорку. У програмі: ділова і мистецька частина; вступи 8 долярів від особи, 15 від подружжя, молодь до 12-го року життя — 5 долярів. Зголошення приймається до 3-го травня включно; можна замовляти столики на 8 осіб.

Іван Смолій

НЕСПОКІЙНА ОСІНЬ

РОМАН

Ціна: $13.00 з пересилкою

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Молодь в поклоні Т.Шевченкові

Молодь Бриджпорту та околиці оригінально відзначила Шевченківські роковини успішним святочним Вечором читання поезій (двома мовами), співу та висвітлювання прозірок картин та пам'ятників Т. Шевченка. Це відбулося у неділю, 21-го березня, в залі української католицької церкви в Бриджпорті.

Імпреза була успішна, бо притягнула більше, як звичайно, молоді і до участи у програмі і як слухачів.

Святочний Вечір заініціювала мала горстка молоді під проводом Христі Сливінської та Володимира Стадницького. До активної участи у читанні поезій українською та англійською мовами зголосилися Михайло Савчак, Люба Ґіна, Богдан Сенів, Люба Романів, Ірина Дмитерко та Ігор Слабіцький. Висвітленням прозірок картин та пам'ятників Т.Шевченка з поясненнями зайнявся Ігор Пендаківський. Галя Кузьо і Христя Сливінська проспівали „Гамалія" та „Бандуристе, орле сизий" до слів Т.Шевченка.

Після кінцевого слова Х.Сливінської всі присутні відспівали „Заповіт"

Це був без сумніву, успішний спосіб відзначення роковин Т.Шевченка, тим більше, що й ініціятива, й організація та переведення цілого Вечора було в руках молодих професіоналістів та студентів. Цей позитивний почин, коли молодь організує всегромадські свята, хай буде доказом, що молоді організатори притягають молодих до співпраці і таким чином збагачують всю українську громаду, а це — найкращий поклін для нашого Пророка Т. Шевченка.

І.Г.

РІЧНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 8-го травня ц.р., тут в Домівці Організації Оборони Лемківщини при 136 Друга авеню, о год. 5-ій по полудні, відбудуться Загальні річні збори Фундації Українського Вільного Університету. Порядок нарад буде поданий на Зборах. Президію Управи Фундації очолюють тепер д-р Петро Ґой, голова, і д-р Дмитро Боднарчук, секретар.

ТЕАТР „ЗАГРАВА" ВИСТУПИТЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І НЮ ЙОРКУ

Філядельфія, Па. — Український драматичний ансамбль „Заграва" з Торонто виступить в суботу, 8-го травня, о год. 6-ій вечора, в ЛаСалл коледж театрі при 20-ій вулиці і Олні авеню, з комедією на три дії письменника-гумориста Івана Керницького-Ікера п. з. „Король стрільців". В неділю, 9-го травня, о год. 4-ій пополудні, в залі середньої школи Стайвисант при 15-ій вулиці між Першою і Другою авеню, „Заграва" виступить у Ню Йорку. У виставці беруть учась: Ніна Тарновецька, Олександра Микитенко, Роксоляна Яворська, Володимир Довганюк, Андрій Ільків, Юрій Келебай, Ігор Томків, Юрій Микитин, Олекса Стельмахович, Євген Івасюк і танцюристи: Андрія Можарівська, Ліда Ленартович, Михайло Драчевич, Данило Романюк; постановка — Марія Левицька; проєкт декорацій — М.Лев; світло і звук — Марко Кушніренко; технічний керівник сцени — Ігор Вонс.

П. Тарнавський...

(Закінчення зі стор. 1)

лому році. До звітів були численні запити, на які відповідали голова та містоголова.

Опісля запропоновану головою Номінаційної комісії інж. І. Скірою листу кандидатів до Управи та Контрольної комісії було обрано одноголосно. До Управи увійшли: Осип Бакай, почесний голова; П. Тарнавський, голова; С. Гавриш, перший заступник голови та координатор; інж. І. Скіра, П. Щерба і Ф. Петрик — заступники голови; мґр В. Колінко, секретар; Іван Данківський, скарбник; інж. М. Нич, референт зв'язків; Іван Книгницький, організаційний референт; Андрій Кушнір, імпрезовий референт. Проф. д-р Б. Гнатюк, головний контролер УНС, І. Одежинський, головний радний УНС — члени Управи з уряду. Отець митрат Михайло Борисенко, д-р Іван Скальчук, проф. В. Винницький, Дарія Цапар, Анна Яремко, К. Панчешіне, В.Пастушок, Маріян Коженьовський, В.Євтушенко, М. Голінко, Іван Баб'як, М. Майчук, І. Васюрко, Яким Козел, Йосиф Хома, Д. Федорійчук, інж. Б. Одежинський, Михайло Луців, мґр Б. Артимишин, М. Ґлова, Я. Лебід — члени Управи. Контрольна комісія: мґр І. Скочиляс, Федір Сущик, М. Мартиненко, Теодор Дуда, мґр В. Яців.

Відтак предсідник Зборів попросив до слова головного контролера УНС проф. Б. Гнатюка, який на підставі переведеної останньої контролі ствердив, що господарка УНС ведена добре, зокрема фінансова політика, мимо того, що економічний стан у ЗСА, як теж і в Канаді, незадовільний, що має свій негативний вплив на ріст всіх установ. Але наша братська установа УНС є дуже важлива, поважна і поважана не тільки тут, в Америці і Канаді, але взагалі в діяспорі. Тому нам потрібно працювати в тім напрямку, щоб задержати її на доброму понадпартійному рівні і допомагати їй у дальшому ростові для добра членства і української спільноти та поборювати всі зовнішні, як теж внутрішні труднощі, які стоять на дорозі до осягнення союзових цілей.

Головний радний І. Одежинський пропонував, щоб кожний відділ зорганізував по два члени та щоб Округа привезла з собою 100 членів на Конвенцію, так як це було на останніх конвенціях УНС.

Опісля були запити та дискусія, які відносились до слова проф. д-р Б. Гнатюка. Численні зібрані ставили питання, які відносилися до щоденника „Свобода", до стипендій для українських студентів, до місця відбування конвенцій, та інші важні питання, які відносились до злуки двох братських союзів — Українського Народного Союзу та Українського Братського Союзу. Проф. В.Винницький у своєму виступі у дискусії порушив справу дуже важливу для УНСоюзу, можна б сказати — життєво важливу, а саме, чи Український Народний Союз є тільки забезпеченевою установою на життя, чи є, згідно з його Статутом, також суспільно-громадською установою. Це істина, що Український Народний Союз є рівночасно господарською і суспільно-громадською установою, яка працює для добра членів і для загального добра усієї української спільноти. На поставлені питання та дискусію відповідав головний контролер проф. д-р Б. Гнатюк та обласний організатор С. Гавриш.

Перевибраний голова Філядельфійської Округи П. Тарнавський подякував за вибір і довір'я до нього, заявивши, що буде старатися спільними силами всіх відділів Округи задержати першенство в організуванні нових членів для Союзу, виконати намічений плян праці, прийнятий Загальними зборами. Відтак відбулася для всіх присутніх спільна перекуска, яку приготували союзянки та члени Управи.

ГОЛОВА ІРАНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ Гоятолісьлям Гашемі Рафсанжані повідомив по радіо в іранському державному радіовузлі, що 82-річний аятолла Казем ШаріямМадарі не лише позбавлений свого священичого сану й функцій, але й приміщений у хатньому арешті. Рафсанджані пояснив, що приміщення ШаріятМадарі в домашньому арешті викликане потребою захистити його перед обуреною громадськістю Ірану. Декілька днів тому людська маса напала на мешкання та релігійну школу, якою керував Шаріят Мадарі й сплюндрувала її, але аятолли не знайшли й через те він уник смерти. Ненависть проти Шаріят Мадарі осягнула свій кульмінаційний пункт після виступу Задеґа Ґотбзадеґа в телевізії з визнанням вини. Ґотбзадеґ також виявив співучасть і допомогу Шаріят Мадарі, яку той проявив у плянуванні знищення аятолли Хомейні і його режиму.

ІЗРАЇЛЬСЬКЕ КОМАНДУВАННЯ збройних сил повідомило, що останнім часом повторюються випадки атаки на перелітаючі ізраїльські літаки при помочі протилетунських ракет. Останньо два дні підряд ізраїльські літаки були заатаковані ракетами, вистріленими в Сирії, а відтак в Ливані. Після короткого чекання ізраїльські політичні чинники рішили не лише подати ті випадки до публічного відома, але розпочали з того приводу акцію, яка може навіть довести до відновлення бойових операцій. Атака ракетами, вистріленими з території Сирії, є особливо яскравою подією для вразливих ізраїльтян. Останні цього роду атаки мали місце 1973 року у зв'язку з тогочасною арабсько-ізраїльською війною. Після повідомлення про ті атаки ракетами ізраїльські політичні чинники видали осторогу, що у випадку повторення таких виступів вони зареагують масивним збройним наступом на відтинку, який вони самі оберуть. Було б це фактичним зірванням хиткого перемир'я, що його вдалося заключити ще минулого року завдяки допомозі ЗСА.

Українська Цілоденна ШКОЛА СВ. ЮРА в Ню Йорку, Н. Й.

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

ВЖЕ ПРИНИМАЄТЬСЯ ВПИСИ до передшкілля, садочка та всіх кляс — 1-8 на шкільний рік 1982/83

Дирекція Школи відкрита від 9-ої ранком до 2-ої по пол., від понеділка до п'ятниці. Прошу звертатися до директорки школи, сестри ГАВРИЇЛИ.

ST. GEORGE SCHOOL
215 East 6th Street • New York, N.Y. 10003 • (212) 473-3130

МЕШКАНЦІ ОКРУГИ QUEENS — для дітей садочка та інших кляс, кожноденний перевіз шкільним автобусом за дуже приступною місячною оплатою. В справах автобуса прошу звертатися до пань:

Роксоляни Мітрінґи — (212) 278-6617 або Ірени Шобар — (212) 767-3005

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА в С. Ш. АМЕРИКИ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

повідомляє Українську Громаду про

святкування Сорокліття Єпископства Їх Блаженства

Владики **МСТИСЛАВА**

Митрополита УПЦ в США і в Діяспорі

що відбудеться

в днях 15 і 16 травня 1982 р., в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

В ПРОГРАМУ СВЯТКУВАНЬ ВХОДЯТЬ:

1. КОНЦЕРТ

Субота, 15-го травня 1982 р., о 7-ій год. веч., в Домі Української Культури. В концерті беруть участь видатні солісти — оперові співаки: АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ, РЕНАТА БАБАК і ТОМА ГРИНЬКІВ — фортепіян та тріо ГАЛИНА СТРІЛЕЦЬ — скрипка, НЕСТОР ЦИБРІВСЬКИЙ — віольончеля, ТОМА ГРИНЬКІВ — фортепіян і чоловічий хор „ПРОМЕТЕЙ" з Філядельфії, Па. під диригентурою М. ДЛЯБОГИ.

2. АРХИЄРЕЙСЬКА СВ. ЛІТУРГІЯ,

яку відслужить **Блаженніший Ювілят — Владика МСТИСЛАВ в сослуженні Духовенства в неділю, 16-го травня ц. р., о год. 9:30 рано. Зустріч Владики о год. 9-ій.**

3. БЕНКЕТ

1-ша год. по полудні в Домі Української Культури.

- Квитки вступу на концерт: **$15.00, $12.00 і $7.50**, для пенсіонерів і молоді.
- Квитки вступу на бенкет: **$25.00** від особи.
- Квитки можна набувати в канцелярії Консисторії — P.O. Box 495, S. Bound Brook, N.J. 08880, числа телефону: (201) 356-0090 і 356-0659.
- Привіти для Ювілята ласкаво просимо надсилати на адресу Консисторії.
- Квитки на бенкет можна замовляти лише до **5-го травня 1982 року.**

Індивідуальних запрошень нікому не висилається.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

ОП УПС і УСП в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

запрошує Пластову родину, Приятелів і Громаду на

СХОДИНИ-ЗУСТРІЧ

яка відбудеться

в неділю, 2-го травня 1982 р., о год. 1:30 по пол. в пластовому домі в Ню Йорку

В програмі (з перекуською): СПОМИНИ — прозірки з пластових спортово-вишкільних таборів. ІНФОРМАЦІЇ про ЮМПЗ-82 — сеніорський підтабір.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ

у Видавництві „Червона Калина"

II. ЧАСТИНА СПОМИНІВ

ген. Олександра Удовиченка

ТРЕТЯ ЗАЛІЗНА ДИВІЗІЯ

Ціна 15.00 дол. Обі частини можна набути лише у Видавництві за 17.50 дол.

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
140 Друга Авеню • Ню Йорк, Н. Й. 10003

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

влаштовує

ДРУГУ ЛЕКЦІЮ ЗІ СЕРІЙ ГАРВАРДСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ

„ТРИ ПЕРСПЕКТИВИ НА МИНУЛЕ КОЗАКІВ — М. ГОГОЛЬ, Т. ШЕВЧЕНКО, П. КУЛІШ"

Українська спадщина козаків і її вплив на розвиток української національної свідомости, як подали три головні українські автори.

ДОПОВІДАТИМЕ

проф. Юрій Грабович з Гарварду

Субота, 1-го травня 1982 р., о год. 4-ій по пол. в Українському Інституті Америки

2 East 79th Street • New York, N.Y.

З глибоким жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 22-го квітня 1982 року, відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

бл. п.

МАРТА І. ВЕРЕМЧУК

з ЛИСЯКІВ

народжена в Станиславові, Україна, 24-го серпня 1925 року.

ПАНАХИДА в неділю, 25-го квітня 1982 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні DiPardo Funeral Home, Harris Avenue, Woonsocket, R.I.

ПОХОРОН в понеділок, 26-го квітня 1982 року, о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до української православної церкви св. Михаїла у Вунсакет, Р. Ай., а звідти на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Несподіваним горем прибиті:

д-р ЄФИМ ВЕРЕМЧУК — муж
д-р МАРКО ВЕРЕМЧУК — син
НАТАЛІЯ КИСІЛЕВСЬКА в Україні — сестра
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 1-го квітня 1982 року в Україні, у Львові, відійшла у Вічність, на 97-му році життя, наша Найдорожча МАТИ, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ ПАШКОВСЬКА

Родина і Друзі відправили Тіло Покійної до Бережан і поклали її на Вічний спочинок побіч могили св. п. Антона Пашковського, мужа Покійної.

Опечалені:

діти:
ЯРОСЛАВА СУБТЕЛЬНА в Україні
БОГДАН ПАШКОВСЬКИЙ з дружиною МАРІЄЮ
ІРЕНА ЛАВРІВСЬКА з мужем ЮРІЄМ

внуки:
АЛЕКСАНДЕР з дружиною ХРИСТИНОЮ
ІГОР з дружиною ГАЛЕЮ
ЛІДА з мужем ГРИГОРІЄМ
ЮРІЙ з дружиною МАРІЄЮ

правнуки: ВОЛОДИМИР, БОГДАН, ОСТАП, РОМАН, ХРИСТИНА, ЛІДА і ДАНИЛО

Українці підтримують суддю Дж. Кавано

У четвер, 25-го березня ц.р., активні в Республіканській партії українці — Іван Одежинський, ред. Володимир Біляїв та правник Данило Максим'юк — склали візиту судді вищого суду Пенсильванії (апеляційний суд першої інстанції) Джеймсові Кавано, який кандидує в цьогорічних виборах до Верховного суду стейту, що є найвищим апеляційним і конституційним трибуналом Пенсильванії.

Суддя Дж. Кавано

У дружній і надзвичайно теплій розмові відвідувачі і суддя Кавано з приємністю пригадували попередні виборчі кампанії, коли теперішній суддя кандидував у 1964 році до Конгресу ЗСА, а в 1965 році — на становище контролера Філядельфії. У тих кампаніях активну участь, крім згаданих вище активних провідних членів колишньої управи Українсько-Американського Клюбу Філядельфії, брали діяльну участь також інші визначні українські громадяни республіканці: адвокат Тома Дармограй, покійні вже Мирон Карбівник та д-р Володимир Рудницький, д-р Володимир Пушкар, Дарія Завадович та багато інших активних у той час членів УАРК.

Суддя Кавано подякував гостям за попередній вклад українських республіканців у його виборчих кампаніях та висловив радість з приводу поновної активної участи українців у „Комітеті за вибір Кавано до Верховного суду" — виборчій громадсько-політичній організації, що міститься при 1845 Волнат вул. у Філядельфії.

Після успішної виборчої кампанії та перемоги судді Джеймса МекДермота в минулорічних виборах до Верховного суду Пенсильванії, для українців-республіканців у передвиборах, що відбудуться 18-го травня ц.р., є добра нагода ще раз підкреслити питому вагу українських голосів, які, поза всяким сумнівом, прислужилися до успішного висліду виборів на користь судді МекДермота. Активність українських виборців в кампанії судді Кавано ще раз зможе підкреслити, що в загально стейтових виборах голоси громадян Пенсильванії українського роду є конкретним політичним фактом, з яким повинні рахуватися керівники політичного життя у стейті.

Хоч у передвиборах на республіканському балоті суддя Джеймс Кавано не має опонента, все ж таки участь українців-республіканців потрібна для доброго „показу голосів". У загальних виборах 2-го листопада ц.р. за кандидатуру судді Кавано можуть голосувати також українці-демократи, як це було у виборах судді МекДермота. Взагалі серед активних в політичнім житті українців поширена думка, що в загально стейтових виборах українцям треба голосувати спільно за найкращого і для нас найсприємливішого кандидата, як це було також у загально міських виборах кандидатів до міської ради посадників, контролерів і міських прокурорів, що вибираються не від виборчих округ, а від цілого міста. При нефортунній для нас політичній розпорошености по різних дільницях міста та багатьох повітах стейту такі загально міські чи загально стейтові вибори є правдивим мірилом нашого впливу на політичне життя суспільства, серед якого ми не тільки живемо, а частиною якого ми всі повинні себе уважати і почувати. Тільки тоді ми зможемо сподіватися на позитивні наслідки всіх наших українських заходів, скерованих на скріплення української громади в Америці та тим самим зможемо здобути і закріпити респект і допомогу американських законодавців та урядовців для української визвольної справи. Це і є ота конкретна українська справа, в якій можуть і повинні брати участь не тільки горстка активістів, а всі ті українці, кому американське громадянство дає право участи у виборах. Не виключено, що така спільна участь і праця українців багатьох переконань і конфліктних сьогодні поглядів в американській політиці прислужиться до злагіднення і усунення конфліктних ситуацій, що останньо послаблюють життя українських громад в Америці.

Чому ми уважаємо, що суддя Кавано є найкращим з кандидатів? Коли йдеться про становище судді найвищого трибуналу стейту, ми повинні, в першу чергу, брати до уваги професійні кваліфікації кандидата. Суддя Джеймс Кавано в 1953 році здобув бакалярват з ділової адміністрації в університеті св. Иосифа, а в 1956 році — доктора юриспруденції в Правничій школі університету Пенсильванії. Як практикуючий правник вже від 1957 року став спільником правничої фірми Ріхтер, Лорд, Толл і Кавано, а від 1963 до 1969 року був помічником верховного прокурора Пенсильванії, коли був вибраний до „Коммон Пліс Корт" у Філядельфії (суд звичайних позовів, вищий від муніципального суду, що полагоджує цивільні і кримінальні літіґації). У листопаді 1979 року, як кандидат Республіканської партії, був також номінований Демократичною партією і вибраний суддею вищого суду Пенсильванії.

Але крім практики права як адвокат, прокурор і суддя, Джеймс Кавано протягом майже 30-ти років брав активну участь, часто на провіднім становищі, в багатьох громадських організаціях, полем зацікавлености яких є юстиція та доброчинність. За цей час він займав цілий ряд відповідальних дорадчих становищ в адміністрації Пенсильванії і Філядельфії. Здавалося б, що таке навантаження виключає інші ділянки діяльности навіть найбільш енерґійної людини. Але це не так у випадку із суддею Кавано. Він також автор цілої низки праць, друкованих у приватних журналах, статтей, що містилися у місцевій пресі, лектор у Національнім Інституті Судової Адвокатури та професор в університеті св. Йосифа в 1975-76-77 роках, де він викладав курс судової адміністрації. Сьогодня він є президентом престижевої правничої асоціяції „Брегон Ло Сосайті".

Стільки про професійну кваліфікацію кандидата. Але нам, українцям, мусить також промовляти той факт, що кандидат не від учора, чи від дня проголошення його кандидатури, знайомий з українською спільнотою, її активністю у Філядельфії, Пенсильванії та цілій країні, він добре поінформований про українське церковне, суспільно-громадське та культурне життя української спільноти в ЗСА, історія якої особливо пов'язана з Пенсильванією, він знає ролю української преси і донині висловлюється з признанням про всі ті прихильні матеріяли, що появлялися про нього майже двадцять років тому. Тут, у Філядельфії, він знайомий з багатьма українцями. І, до речі (про що ми у виборах не повинні забувати), Джеймс Кавано — нащадок ірляндських еміґрантів, походить з того народу, який подібно нашому віками боровся за свою свободу і державну незалежність. Прихильність судді Кавано до українських стремлінь — незаперечна, як незаперечним є його розуміння ролі українських поселенців у розвитку Пенсильванії, стейту, в якому тривалість етнічної мозаїки є кожноденним явищем.

В Америці перед прізвищем судді, як правило, вживається титул „достойний". Це окреслення можна застосувати, без сумніву, і до кандидата Джеймса Кавано, не як титул, який він і так вже має, а як окреслення його кандидатури. Він бо є достойний не тільки наших голосів, а голосів тієї більшости наших співгромадян різних рас, віровизнань і національних походжень, які хочуть бачити у Верховнім суді Пенсильванії суддів, що запевнять досконалу адміністрацію справедливости. А таким є достойний суддя і наш добрий приятель Джеймс Кавано.

Володимир Біляїв

Суспільна...

(*Продовження зі стор. 2*)

ру), процеси природної, добровільної мовної асиміляції в нашій країні за останні десятиліття дещо посилилися".

Ясне, що до тих своїх тверджень Кобко притягає кумира всіх російських великодержавників і імперіялістів, людину, яка врятувала царську імперію після її упадку, тобто В. Леніна. „Висунуте В. І. Леніним положення про те, що „потреби економічного обороту завжди змусять національності, які живуть в одній державі... вивчати мову більшості", цілком і повністю підтверджується в умовах розвинутого соціялізму, який забезпечує спілкування націй на засадах добровільності та інтернаціоналізму".

Накінець у своєму безмежному холуйстві та на підкріплення своїх антиукраїнських і взагалі антинародних тверджень Кобко притягає „авторитет" недавно померлого, вкритого поганою пам'яттю, І. Білодіда і цитує з його російською мовою, очевидно, виданої книжки „Ленінська теорія національно язикового стрительства" таке: „Культура російської мови, — писав академік І. К. Білодід, — вироблені в ній цінності, моделі є фактором творчої активізації словотворчих синтаксичних, стилістичних можливостей кожної національної мови, що розвиває їх за внутрішніми законами своєї національної специфіки". І. К. Білодід наводить численні приклади зростання граматичної активності, словотворчої продуктивності української мови, викликаних до життя безпосереднім впливом на неї російської мови.

Це так виглядає у формулюванні широких теоретичних „філософічних" і світоглядових підстав русифікації. А на практиці воно виглядає ще більш злочинно і відпихаючо. Ось для прикладу „Український історичний журнал" з січня 1982. Інший, також наський „слуга атєчества чужого", В. Петренко з Донецька у своїй статті „використання екранних і звукових посібників при вивченні питань культури і мистецтва XIV-XVI століття" подає такий „план уроків":

1. Москва — центр російської культури.
2. Російська архітектура. Московський Кремль.
3. Російський живопис. Андрій Рубльов.
4. Розвиток ливарної справи. Андрій Чохов.
5. Книгодрукування. Народна творчість.
6. Культура України в XIV-XVI ст.

Як бачимо при вивчуванні теми „Розвиток культури в XIV-XVI ст." п'ять шести часу й уваги йде на Росію, а тільки прикінці одна шеста про Україну, український нарід і його довговікову творчість. А ціле спрямування тієї русотяпської лженауки найкраще характеризує інструкція, як вияснювати працю першодрукаря І. Федорова в Україні: „Важливо підкреслити, що на Україні І. Федоров широко використовував досвід, набутий у Москві. При цьому необхідно наголосити на споконвічній дружбі російського і українського народів, що благородно впливала на розвиток їх культури".

У цьому ж самому числі українського історичного журналу є шість рецензій на різні історичні нові видання, що на них журнал звертає спеціяльну увагу. Усі шість видані в російській мові, хоч чотири з них на Україні. Книжки, які цілковито стосуються українських тем, виключно в російській мові. А вже глумом звучать поучення нещасного Петренка, що при вивчуванні теми про культуру XVII- XVIII сторіч „доцільно прослухати запис фраґментів „Стихов победительних во славу и честь Петра Алексеевича" (Петра Першого), а „Попередньо слід нагадати учням про успіх російських військ у Полтавській битві і торжества, організовані в Петербурзі на честь перемоги над шведами".

Усіми каналами й усіми засобами Москва заливає Україну російським словом, російською книжкою, російською культурою й халтурою, а українське витискає поза найдальші межі життя, на далеку духову й політичну провінцію.

ДОПОВІДІ В УВАН

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу й неділю, 1-го і 2-го травня ц.р., в будинку УВАН при 206 Захід 100-та вулиця будуть прочитані дві доповіді: Павло Магочій, професор українознавства Торонтонського університету, говоритиме на тему: „Події у Відні в 1848 році очима українців"; доповідь відбудеться о год. 5:30 вечором. В неділю, о год. 2-ій по полудні Юрій Лавріненко, дійний член УВАН, говоритиме на тему: „Чари і розчарування мого університету" (спомини замість квітів на могилу академіка Олександра Білецького); лекція з циклу „Харківські виклади".

Різдвяно...

(*Продовження зі стор. 2*)

Богом доручене завдання і створили підстави для відбудови української державности.

На жаль, покищо, велика частина нашої так званої політичної еміґрації вважає, що можна державу збудувати без контакту зі зовнішнім світом, без праці і грошових пожертв на створення української науки- інформації на світовому рівні...

За жорстоке пробудження з таких мрій може всім немислячим і скупим послужити недавня розмова д-ра Мірчука з представниками ізраїльських урядових чинників. Коли він, пункт-за-пунктом, збивав їхні фальшиві інформації про поставу і дії українців супроти жидів, почув у відповідь:

— Чим, якими творами — книгами — документами ви можете доказати те, що кажете?...

Для ілюстрації показано українському гостеві полиці різних народів, з літературою, що заторкує жидівські справи.

Українська поличка була зовсім порожня...

• • •

Температура на термометрі може — як звичайно в цій країні, — раптом скочити високо вгору — на душі всеодно лежатиме холод.

Газетні клепсидри останніх тижнів алярмують відходом у вічність цілої плеяди визначних наших людей: Віктор Приходько, ред. Василь Верган, маляр Петро Андрусів, банковець д-р Михайло Тимків, церковно-громадський діяч д-р Юрій Городиловський, оперна співачка Іванна Прийма, інж. Михайло Караман, ред. Дмитро Кузик, Іванна Климовська (відома під псевдом „Язичинська" як жіночий „Гриць Зозуля"), один із основних філярів Пласту — Євґен („Ґена") Ґут-Кульчицький, модель українця, який для добра справи вмів працювати для неї „без бажань власних і вдоволень власних" — мґр Льоньо Крушельницький — а далі, д-р Роман Клюфас, адвокат Іван Робертс, надійний молодий дипломат Кость Варварів і багато багато інших.

Windfall. Цвітопад...

І, в даному випадку, немає навіть на кого звалювати вину.

Лишається — в цей воскресний час — годитися з Волею Божою, вірити в позагробове побачення з цими дорогими нам небіжчиками і старатися замкнути — заповнити порожнечу, створену їхнім відходом.

Життя буднів нагадує нам наш обов'язок вшанувати дві великі річниці наших днів: 90-річчя Первоієрарха Української Католицької церкви, 40-річчя хіротонії Блаженнішого Митрополита Мстислава та 80-річчя неперевершеного мистця українського — і не тільки українського — гумору, Едварда Ека-Козака.

Найбільший...

(*Продовження зі ст. 2*)

ся до наших визначних скульпторів за відповідними проєктами та коли буде проголошена збірка потрібних фондів на цю шляхетну ціль серед нашого ідейного й жертвенного громадянства?

Про евентуально інший, більше ефективний, плян порушення сумління вільного світу й осудження комуністичної Росії слід поінформувати українську спільноту.

При енергійній акції та об'єднаній співпраці всього нашого громадянства ще в 1983році зуміємо гідно відзначити мученичу смерть українських хліборобів в обороні рідного чорнозему й релігійно-народних традицій.

Припинім, хоч на деякий час, наші міжусобиці та разом довершім великого діла прославлення безчисленних жертв Москви. До цього кличе нас сім мільйонів українців і українок замучених в 1932-33 роках!

Напежне...

(*Продовження зі стор. 2*)

нань. А коли ми стояли у задушливім, так добре нам знанім приміщенні погребника П. Яреми, під шум голосних товариських розмов на коридорі, товклися нам серед думок, немов рефрен відомої пісеньки, слова невідомого, американського автора:... „і як не кричатимеш — він уже того не почує..."

О-КА

КОНВЕНЦІЯ ОБ'ЄДНАННЯ СЕНЬЙОРІВ УНС

Кергонксон, Н.Й. — Від 30-го травня до 4-го червня ц.р. на Союзівці, культурно-відпочинковій Оселі Українського Народного Союзу, відбуватиметься 8-ма з черги, конвенція сеньйорів УНС. Оплата за однотижневий побут на Союзівці, яка включає помешкання і харчі, виноситиме тільки 85 долярів. Зголошення разом із завдатком 10 долярів треба висилати на адресу: Soyuzivka, Ukrainian National Ass'n Estate, Kerhonkson, N.Y. тел.: (914) 626-5641